

निधी वितरण याबाबतची कार्यवाही दिनांक ९ जुलै, २०१४ च्या शासन निर्णयाप्रमाणे करण्यात यावी, व (१) नियोजन टप्पा, (२) अंमलबजावणी टप्पा, (३) बर्हिगमन टप्पा, (४) वेळापत्रक यासंबंधीची कार्यवाही दिनांक १७ मार्च, २०१० च्या शासन निर्णयातील तरतुदीप्रमाणे करण्यात यावी.

सदर शासन निर्णयान्वये मंजूर केल्या जाणाऱ्या सर्व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी खालील सर्विस लेवल बेंचमार्क (Service Level Benchmark) पूर्ण करणे अनिवार्य राहिल.

अ.क्र.	प्रस्तावित निर्देशक (Proposed Indicators)	बेंचमार्क
१	वैयक्तिक नळ जोडण्यांची व्याप्ती (Coverage of Connections)	१०० टक्के
२	प्रति व्यक्ती प्रतिदिन पाणीपुरवठा (Per Capita Water Supply)	योजनेच्या मंजूर प्रकल्प अहवालाप्रमाणे
३	पाणी वाटपाच्या मीटरचा विस्तार (Extent of metering of water connections)	१०० टक्के (मीटर ची किंमत प्रकल्प अहवालामध्ये समाविष्ट केली जाणार नाही. मीटर चा खर्च लाभार्थ्यांनी उचलणे आवश्यक आहे.)
४	बिगर महसुली पाण्याची मर्यादा (Extent of non-revenue water)	अधिकतम २० टक्के
५	दररोज नियमित पाणी पुरवठ्याचा कालावधी (Continuity of Water Supply)	किमान १० तास
६	पुरविण्यात येणाऱ्या पाण्याची गुणवत्ता (Quality of Water Supplied)	१०० टक्के शुद्ध
७	ग्राहक तक्रार निवारणाची कार्यक्षमता (Efficiency in redressal of customer complaints)	१०० टक्के
८	पाणीपट्टीची वसुली (Cost Recovery in Water Supply Services)	किमान ८० टक्के

सदर शासन निर्णयान्वये मंजूर केल्या जाणाऱ्या सर्व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत केंद्र व राज्य शासनाकडून वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या/निर्गमित केल्या जाणाऱ्या सर्व शासन निर्णय, परिपत्रके, मार्गदर्शक सुचना यामधील तरतुदी लागू राहतील.

शहरालगतच्या ग्रामपंचायती, वाड्या व वस्त्यांमध्ये पाणी पुरवठ्याच्या कामाचे राज्य स्तरावरील संनियंत्रण व समन्वय पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था (WSSO) यांच्यामार्फत करण्यात येईल. याबाबतची ऑनलाईन माहिती व्यवस्थापन यंत्रणा तयार करून पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्थेने मासिक अहवाल शासनास सादर करावा. सदर शासन निर्णयातील तरतुदी या केवळ राज्यातील महानगरे व नगरपालिकांच्या लगत असणाऱ्या १० कि.मी. परिघातील ग्रामपंचायती, वाड्या व वस्त्यांना लागू राहतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक 201409111648016028 असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**SAVRIKAR
AJAY
KISHANRAO**

Digitally signed by SAVRIKAR AJAY
KISHANRAO
DN: c=IN, o=WATER SUPPLY AND
SANITATION DEPARTMENT, ou=WATER
SUPPLY AND SANITATION, CID=917821,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=a0789312caaf39da023b72e
886de032bdf46834238f179d3e63708844d
b9ef9a, cn=SAVRIKAR AJAY KISHANRAO
Date: 2014.09.12 18:44:33 +05'30'

(अजय सावरीकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य, यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
२. मा. उप मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
३. मा. मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
४. मा.मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
५. मा.राज्यमंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
६. मा.राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
७. मा.विधानसभा/विधान परिषद सदस्य (सर्व), महाराष्ट्र विधीमंडळ सचिवालय, मुंबई.
८. मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे उप सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
९. मा.प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
१०. मा.अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव (सर्व) मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई.
१२. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१३. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
१४. महानगरपालिका आयुक्त (सर्व)
१५. जिल्हाधिकारी (सर्व)
१६. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
१७. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
१८. संचालक, भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
१९. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)

पृष्ठ ६ पैकी ५

२०. मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२१. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, सिडको भवन, बेलापूर, नवी मुंबई.
२२. प्रादेशिक उप संचालक (सर्व), भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा.
२३. मुख्याधिकारी, नगरपालिका (सर्व)
२४. अधीक्षक अभियंता (भारतनिर्माण कक्ष), सिडको भवन, बेलापूर, नवी मुंबई.
२५. अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२६. कार्यकारी अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२७. कार्यकारी अभियंता (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद
२८. मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई
२९. मंत्रालयीन विभाग (सर्व) व त्यांच्या अधीनस्त असलेली सर्व कार्यालये
३०. पाणी पुरवठा विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने, मंत्रालय, मुंबई.
३१. निवड नस्ती (कार्यासन पापु-०७)

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-
दुरुस्तीबाबत सुधारित मार्गदर्शक सूचना

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.५२/पापु-०७

सातवा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत,

लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई- ४०० ००१

तारीख: १७ ऑक्टोबर, २०१४.

वाचा :

- १) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१०९८/प्र.क्र.२११/पापु-०७, दिनांक १४ डिसेंबर, १९९८
- २) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१०९९/प्र.क्र.३२८/पापु-०७, दिनांक २७ जुलै, २०००.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१००२/प्र.क्र.६३९/पापु-०७, दिनांक २२ मे, २००३
- ४) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१००३/प्र.क्र.२५६/पापु-०७, दिनांक १० जुलै, २००६
- ५) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१००३/प्र.क्र.२५६/पापु-०७, दिनांक १२ ऑक्टोबर, २००६
- ६) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१००७/प्र.क्र.२३३/पापु-०७, दिनांक २० मे, २००८
- ७) शासन निर्णय क्रमांक: देप्रोअ-१३०९/प्र.क्र.६९/पापु-०७, दिनांक १७ ऑगस्ट, २००९
- ८) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४ (अ)/पापु-०७, दिनांक १७ मार्च, २०१०
- ९) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११११/प्र.क्र.५०/पापु-०७, दिनांक २० एप्रिल, २०१२
- १०) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.२२/पापु-०७, दिनांक ०९ जुलै, २०१४

प्रस्तावना :

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमाच्या धोरणानुसार योजनेची निवड, आखणी, अंमलबजावणी ही संबंधित गावाच्या ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीने करावयाची असून, योजनेच्या देखभाल दुरुस्तीवरील १०० टक्के खर्च संबंधित लाभार्थ्यांनी करावयाचा आहे. शासन यंत्रणेचा देखभाल-दुरुस्तीमधील सहभाग हा सहाय्यकर्त्याचा राहणार आहे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची १०० टक्के देखभाल दुरुस्ती ग्रामस्थांनीच स्व:खर्चाने करावी व त्यासाठी त्यांनी पाणीपट्टीद्वारे निधी उपलब्ध करून घ्यावा यासाठी पाणीपट्टी वरील कमाल मर्यादा काढून टाकण्यात आली आहे. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या वार्षिक देखभाल दुरुस्ती खर्चाचा अंदाज घेऊन त्यानुषंगाने पाणीपट्टीची आकारणी करणे, आकारलेल्या पाणीपट्टीची जास्तीत जास्त वसुली होईल यासाठी प्रयत्न करणे ही संबंधित जिल्हा परिषद/ ग्रामपंचायतीची जबाबदारी आहे, जेणेकरून योजना स्वयंसंतुलित होतील.

दिनांक १७ मार्च, २०१० व दिनांक ०९ जुलै, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना पूर्ण झाल्यानंतर किमान एक वर्ष योजना चालविणे कंत्राटदारावर बंधनकारक करण्यात आले आहे. त्यानंतर पाणी पुरवठा योजनेच्या देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीची राहणार आहे.

ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समित्यांची आर्थिक कुवत, साधन सामुग्रीची असलेली कमतरता, पूरक व योग्य माहितीचा अभाव, अयोग्य संरचना, देखभाल कर्मचाऱ्यांचा अभाव, अवैध नळ जोडण्या, कर्मचाऱ्यांना अपुरे प्रशिक्षण, कार्यक्षमतेच्या मुल्यमापनाचा व नियमित सनियंत्रणाचा अभाव, प्रतिबंधक देखभालीवर पुरेसे लक्ष न देणे, देखभाल दुरुस्ती मार्गदर्शिका उपलब्ध नसणे, जागेवरील वास्तविक माहितीचा अभाव असणे हे मुद्दे ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या निकृष्ट देखभाल दुरुस्तीस कारणीभूत असल्याचे शासनाच्या निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी सुस्पष्ट धोरण, कायदेशीर चौकट, निश्चित जबाबदाऱ्या ठरविण्याची आवश्यकता निर्माण झाली आहे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्षम व परिणामकारकरित्या कार्यान्वित राहण्यासाठी शुद्ध पाणी पुरवठ्याचा जल सुरक्षा आराखडा (Water Security Plan) तयार करणे, देखभाल-दुरुस्तीचा वार्षिक जमा खर्च अद्ययावत ठेवणे, देखभाल-दुरुस्तीसाठी विविध स्तरावरील जबाबदाऱ्यांची निश्चिती करणे, जबाबदाऱ्या पार पाडण्याचा कालावधी व त्याची वारंवारिता निश्चित करणे, सेवा पुरवठा सुधारणा व सातत्य यासाठी भविष्यातील गुंतवणुकीची व्यवस्था करणे या बाबींवर लक्ष देणे नितांत गरजेचे झाले आहे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांचे सातत्य राखण्यासाठी लोकसहभागातून पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल व दुरुस्ती सहज शक्य आहे, परंतु बहुतांशी पाणी पुरवठा योजनांच्या बाबतीत या क्षेत्राकडे मात्र दुर्लक्ष झाले आहे. ही अत्यंत महत्वाची बाब विचारात घेऊन आणि गत १०-१२ वर्षातील कार्यक्रमाच्या पद्धतीवर आधारित अनुभवांना समोर ठेऊन देखभाल व दुरुस्तीबाबत सुधारित मार्गदर्शक सुचना पारित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केलेली पार्श्वभूमी व संदर्भातील सर्व बाबींचा विचार करून पुढील सुचनांनुसार ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी देखभाल-दुरुस्तीची प्रक्रिया राबविण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. सदर सूचना या अंमलबजावणी यंत्रणांना बंधनकारक स्वरूपाच्या नसून त्या मार्गदर्शक स्वरूपाच्या आहेत. ग्राम पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीची मुख्य जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणांची/ पाणी पुरवठा व स्वच्छता समित्यांची असल्याने या यंत्रणा/ समित्या त्यांची स्वतंत्र देखभाल-दुरुस्तीची प्रक्रिया राबवू शकतात अथवा खालील मार्गदर्शक सूचनांचा पर्याय स्वीकारू शकतात.

(१) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीची जबाबदारी :

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीची जबाबदारी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांची राहणार आहे. ग्राम पाणी पुरवठा योजना पूर्णत्वानंतर किमान एक वर्ष ही योजना चालविणे

कंत्राटदारावर बंधनकारक आहे. योजना पुर्णत्वानंतर सदर योजना ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीस/ संयुक्त समितीस/ शिखर समितीस हस्तांतरित करणे आवश्यक राहिल. योजना हस्तांतरणानंतर योजनेच्या देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी संबंधित समितीची राहिल. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना संबंधित समितीकडे हस्तांतरित न झाल्यास त्या योजनेची देखभाल दुरुस्ती करण्याची जबाबदारी अंमलबजावणी यंत्रणेची राहिल.

(२) जिल्हास्तरीय देखभाल व दुरुस्ती निधी :

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी दिनांक १७ नोव्हेंबर, १९८६ च्या आदेशान्वये जिल्हा परिषद स्तरावर जिल्हा देखभाल दुरुस्ती निधीची स्थापना करण्यात आली आहे. तसेच दिनांक १७ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या शासन निर्णयानुसार ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीसाठी राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाखाली उपलब्ध होणाऱ्या केंद्रीय अनुदानाच्या १५ टक्के निधी व तेवढाच राज्य शासनाचा निधी राज्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीसाठी उपलब्ध करून देण्याची तरतूद करण्यात आली आहे. सध्या हा निधी राज्यस्तरावर उपलब्ध असून, जिल्हा परिषदांकडील मागणीनुसार या निधीचे वितरण (प्रतिपूर्ती) केले जाते. या पद्धतीमध्ये बदल करून शासन स्तरावर उपलब्ध होणाऱ्या एकूण देखभाल-दुरुस्तीच्या निधीचे वितरण सर्व जिल्हा परिषदांना मंजूर वार्षिक कृती आराखड्याच्या रकमेच्या प्रमाणात थेट करण्यात येईल. हा निधी जिल्हा देखभाल दुरुस्ती निधीमध्ये जमा करण्यात यावा.

जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीमध्ये जिल्हा परिषदांनी त्यांच्या एकूण उत्पन्नाच्या किमान २०% रक्कम जमा करणे बंधनकारक आहे. सदर २० टक्के रक्कम जिल्हा देखभाल व दुरुस्ती निधीत भरण्यासाठी जिल्हा परिषदेचे एकूण उत्पन्न परीगणित करताना एकूण उत्पन्नात पिण्याच्या पाण्यावरील पाणीपट्टी व त्यानुषंगाने जमा होणारी रक्कम वगळून जो उर्वरित निधी असेल, त्याच्या २० टक्के रक्कम जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीत जमा करावी.

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल-दुरुस्ती ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समिती/ शिखर समिती/ संयुक्त समितीमार्फत करण्यात येणार असेल तरच पाणीपट्टीची रक्कम ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीच्या/शिखर समितीच्या/ संयुक्त समितीच्या खात्यावर जमा राहिल अन्यथा पाणीपट्टीची संपूर्ण रक्कम जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीमध्ये जमा करण्यात येईल.

महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत देखभाल दुरुस्ती करण्यात येणाऱ्या योजनांच्या बाबतही पाणीपट्टी व शासन अनुदानाची रक्कम संबंधित जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीतच जमा राहिल. सदर रक्कम महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास जिल्हा परिषदांमार्फत वितरीत करण्यात येईल.

जिल्हातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीवर व जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीवर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचे नियंत्रण राहिल.

(३) प्रशिक्षण :

ग्राम पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल दुरुस्ती नियमितपणे व स्थानिकरित्या व्हावी यासाठी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांनी/ समित्यांनी त्यांचेकडील कर्मचाऱ्यांना व अधिकृत स्थानिक नळजोडणीकार (Authorised Plumber) यांना योजनेच्या देखभाल-दुरुस्तीचे प्रशिक्षण द्यावे.

(४) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीमध्ये अंतर्भूत होणारी कामे :

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्ती अंतर्गत परिशिष्ट-१ मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे कामे हाती घेण्यात येतील.

(५) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीकरीता अवलंबावयाची कार्यपद्धती :

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी खालील कार्यपद्धतीचा अवलंब करण्यात यावा:-

- १) जिल्ह्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांचे सर्वेक्षण करून देखभाल दुरुस्ती आवश्यक असणाऱ्या योजनांचा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी आढावा घ्यावा.
- २) ज्या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल-दुरुस्ती करावयाची आहे त्या योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीचा कृती आराखडा तयार करून त्यास जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीची मान्यता घ्यावी.
- ३) जिल्ह्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीच्या प्रशासकीय मान्यतेचे योजनानिहाय आदेश मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्यामार्फत निर्गमित करण्यात येतील.
- ४) तदनंतर योजनेच्या देखभाल-दुरुस्तीच्या कामास प्रत्यक्ष सुरुवात करण्यात येईल. देखभाल-दुरुस्तीचे आराखडा निहाय काम एक वर्षात पूर्ण करणे आवश्यक राहिल.

(६) योजनांची देखभाल-दुरुस्ती व व्यवस्थापन खाजगी यंत्रणा/कंत्राटदाराकडून करण्याबाबत :

ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजना पूर्ण झाल्यानंतर व यशस्वी चाचणी दिल्यानंतर योजना स्वतंत्र स्वरूपाची असल्यास संबंधित ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीकडे/ अंमलबजावणी यंत्रणेकडे व प्रादेशिक स्वरूपाची असल्यास संबंधित शिखर/संयुक्त समितीकडे अथवा अंमलबजावणी यंत्रणेकडे देखभाल-दुरुस्ती व व्यवस्थापनासाठी सोपविली जाते. अनेक स्थानिक स्वराज्य संस्था या योजनांची देखभाल-दुरुस्ती व व्यवस्थापन योग्य प्रकारे करीत नाहीत. तसेच अनेक स्थानिक स्वराज्य संस्थांकडे योजना चालविण्यासाठी कुशल व अनुभवी कर्मचारी नसल्याचे निदर्शनास आले आहे. त्याचप्रमाणे स्थानिक जनतेकडून योग्य प्रमाणात पाणीपट्टी वसूल करून त्यातून योजनेची देखभाल-दुरुस्ती व व्यवस्थापन करणे बऱ्याच स्थानिक स्वराज्य संस्थाना झेपत नाही. या बाबी लक्षात घेता जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीच्या मान्यतेनंतर संबंधित ग्राम पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल-दुरुस्ती खाजगी यंत्रणा/ कंत्राटदाराकडून करून घेण्याची मुभा संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणांना/ समित्यांना राहिल.

ग्राम पाणी पुरवठा योजनांची देखभाल दुरुस्ती खाजगी यंत्रणा/ कंत्राटदाराकडून खालील अटीच्या अधीन राहून करण्यात येईल.

- १) योजनांची देखभाल दुरुस्ती खाजगी यंत्रणा/ कंत्राटदाराकडे सोपविण्यासाठी संबंधित अंमलबजावणी यंत्रणेच्या/ समितीच्या प्रशासकीय प्रमुखाने खाजगी यंत्रणा/ कंत्राटदारासोबत करारपत्र करणे बंधनकारक राहिल.
- २) करारपत्रामध्ये देखभाल-दुरुस्ती करावयाच्या बाबींची जबाबदारी, कालावधी, निधीची उपलब्धता, पाणीपट्टीची वसुली व इतर महत्वाच्या अटींचा स्पष्ट उल्लेख असावा.
- ३) योजना चालविण्यासाठी लागणाऱ्या खर्चाचा कोणताही अतिरिक्त भार शासनावर पडणार नाही याची दक्षता घ्यावी.

(७) पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीचे प्रस्ताव मंजूर करण्यापूर्वी पूर्तता करावयाच्या बाबी : ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीचे प्रस्ताव जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीसमोर सादर करण्यापूर्वी खालील बाबींची पूर्तता करणे बंधनकारक राहिल:-

- १) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी दुरुस्ती करावयाच्या पाणी पुरवठा योजनेचा स्वतः निरीक्षण करून दिलेला स्थळ निरीक्षण अहवाल.
- २) दुरुस्ती करावयाच्या बाबींची सविस्तर अंदाजपत्रके
- ३) पाणी पुरवठा योजनेची दुरुस्ती कोणत्या परिस्थिती मुळे उद्भवली याची कारणमिमांसा
- ४) दुरुस्ती करावयाच्या बाबींच्या खर्चाचा व उपलब्ध निधीचा तपशील
- ५) योजनेच्या दुरुस्तीचा खर्च कोणत्याही परिस्थितीत उपलब्ध निधीपेक्षा अधिक असणार नाही.

(८) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीकरीता निधी वितरण :

जिल्हा जलव्यवस्थापन समितीच्या मंजुरीनंतर संबंधित योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीकरिता अंमलबजावणी यंत्रणांना/ समित्यांना जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीमधून निधी वितरीत करण्याची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी, जिल्हा परिषद यांची राहिल. ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समित्यांना/ शिखर समित्यांना/ संयुक्त समित्यांना/महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणास देखभाल-दुरुस्तीसाठी निधी वितरीत करताना या समित्यांकडे जमा असलेल्या पाणीपट्टीचा आढावा मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी घ्यावा. देखभाल-दुरुस्तीकरिता शासनाकडून कोणत्याही स्वरूपाचा अतिरिक्त/ वेगळा निधी उपलब्ध करून दिला जाणार नाही. त्यामुळे संबंधित यंत्रणांनी त्यांच्याकडील देखभाल दुरुस्तीच्या कामांचा आढावा घेऊनच देखभाल-दुरुस्तीची कामे हाती घ्यावीत.

(९) ग्राम पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीकरिता स्वतंत्र अर्थसंकल्प तयार करणे :

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्ती व व्यवस्थापनाकरिता पुरेसा निधी उपलब्ध व्हावा व देखभाल-दुरुस्तीकडे काटेकोर लक्ष देता यावे, यासाठी योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीचा सविस्तर अर्थसंकल्प तयार करण्यात यावा.

दिनांक १७ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये राज्यस्तरावरील एकूण देखभाल दुरुस्ती निधीच्या वितरणाचे निकष ठरविण्यात आले आहेत. दिनांक १७ ऑगस्ट, २००९ रोजीच्या शासन निर्णयातील तरतुदी या शासन निर्णयान्वये अधिक्रमित करण्यात येत आहेत. जिल्ह्यातील सर्व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीवर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांचे नियंत्रण असल्यामुळे शासनस्तरावर देखभाल-दुरुस्तीच्या निधी वितरणासाठी स्वतंत्र निकष ठेवण्याची तसेच शासनास प्रस्ताव सादर करण्याची आवश्यकता नाही. जिल्ह्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीमध्ये प्राधान्यक्रम ठरवून देखभाल-दुरुस्तीची कामे हाती घेण्याचे अधिकार मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना देण्यात येत आहेत.

दिनांक २० एप्रिल, २०१२ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रम योजना नुतनीकरण निधीबाबत मार्गदर्शक सुचना पारित करण्यात आल्या आहेत. या शासन निर्णयान्वये दिनांक २० एप्रिल, २०१२ रोजीचा शासन निर्णय अधिक्रमित करण्यात येत असून, योजना नुतनीकरण निधीची तरतूद रद्द करण्यात येत आहे. या तरतुदीन्वये जिल्हा परिषदांकडे उपलब्ध असलेला संपूर्ण योजना नुतनीकरण निधी जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीमध्ये वर्ग करण्यात यावा व या निधीचा वापर केवळ ग्राम पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीसाठीच करण्यात यावा.

जिल्हा देखभाल-दुरुस्ती निधीमध्ये जमा होणाऱ्या एकूण रकमेपैकी ५० टक्के रक्कम ही जिल्ह्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या वीज बिलाची ५० टक्के प्रतिपूर्ती करण्यासाठीच वापरण्यात येईल. उर्वरित ५० टक्के निधीमधून योजनेच्या देखभाल दुरुस्तीची कामे हाती घेण्यात येतील.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक 201410161754314028 असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

SAVRIKAR
AJAY
KISHANRAO

Digitally signed by SAVRIKAR AJAY
KISHANRAO
DN: CN = SAVRIKAR AJAY KISHANRAO,
C = IN, S = Maharashtra, O = WATER
SUPPLY AND SANITATION
DEPARTMENT, OU = WATER SUPPLY
AND SANITATION, CID = 917821
Date: 2014.10.18 15:22:42 +05'30'

(अजय सावरीकर)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ००३२
२. मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
३. मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई

पृष्ठ ८ पैकी ६

४. मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
५. मा.मंत्री (सर्व), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
६. मा.राज्यमंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
७. मा.राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
८. सर्व सन्माननीय विधिमंडळ सदस्य, विधानभवन, मुंबई-४०० ०२९.
९. सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव मंत्रालयीन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- १०.सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
- ११.विभागीय आयुक्त (सर्व),
- १२.संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
- १३.मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व), जिल्हा परिषद.
- १४.संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, पुणे.
- १५.संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई.
- १६.महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
- १७.महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
- १८.मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
- १९.अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
- २०.कार्यकारी अभियंता (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- २१.मंत्रालयीन इतर सर्व विभाग व त्यांच्या अधिनस्त असलेली सर्व कार्यालये
- २२.पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने.
- २३.निवडनस्ती, कार्यासन पापु-०७.

कृ.मा.प.

(शासन निर्णय क्रमांक ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.५२/पापु-०७, दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०१४ सोबतचे सहपत्र)

परिशिष्ट-१

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्ती अंतर्गत करावयाची कामे :-

- १) उद्भवाच्या ठिकाणी आवश्यकतेनुसार दुरुस्त्या करणे.
- २) पाणी पुरवठा योजनेचे निकामी/ नादुरुस्त झालेली पंपिंग मशिनरी बदलणे/दुरुस्त करणे.
- ३) ऊर्ध्वनलिका/ गुरुत्वनलिका इत्यादी मधील नादुरुस्त झालेली पाईपलाईन बदलणे/ दुरुस्त करणे.
- ४) साठवण टाकीची दुरुस्ती करणे/ साठवण टाकीचे बळकटीकरण करणे/ पुरेशा दाबाने पाणी पुरवठा करण्यासाठी नवीन साठवण टाकी बांधणे.
- ५) वितरण व्यवस्थेतील नादुरुस्त झालेले पाईप बदलाने/ दुरुस्त करणे किंवा मोठ्या व्यासाचे पाईप टाकणे.
- ६) विद्युत दाबाच्या उपलब्धतेनुसार ट्रान्सफॉर्मर/ कॅपॅसिटर बसविणे.
- ७) उपरोक्त कामांव्यतिरिक्त जिल्हा जल व्यवस्थापन समितीस आवश्यक वाटणारी दुरुस्तीची कामे घेणे.
- ८) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या थर्कट/ चालू वीज देयकांची ५० टक्के अदायगी करणे.
- ९) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल-दुरुस्तीसाठी आवश्यकतेनुसार अद्ययावत तंत्रज्ञानाचा (Advanced Technology) वापर करणे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रम

साध्या विहिरींच्या कामासाठी निधी वितरणाची पध्दत लागू करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.५८/पापु-०७

७ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल, लोकमान्य टिळक मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई-४०० ००१

तारीख: २८ नोव्हेंबर, २०१४

वाचा :

- १) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४ (अ)/पापु-०७, दि.१७ मार्च, २०१०
- २) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.२२/पापु-०७, दि.९ जुलै, २०१४
- ३) संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.पागुशा/प्र.क्र.११३/वासो/२०१४, दि. १३ ऑगस्ट, २०१४

प्रस्तावना :

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीसाठी राज्य शासनाने संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये मागणी आधारीत लोकेसहभागाचे लोकाभिमुख धोरण स्विकारले आहे. या धोरणानुसार ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची मागणी, आखणी, अंमलबजावणी व देखभाल दुरुस्ती संबंधीत स्थानिक स्वराज्य संस्थांनी करावयाची आहे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांतर्गत वार्षिक कृती आराखड्यात प्रस्तावित योजना समाविष्ट झाल्यानंतर व योजनांना प्रशासकीय मान्यता मिळाल्यानंतर पाणी पुरवठा योजनांचा विकास तीन टप्प्यात करण्याचे निर्देश शासनाने संदर्भ क्र.१ येथील शासन निर्णयान्वये दिले आहे. या शासन निर्णयानुसार निधी वितरणाची कार्यपध्दती विहितर केली असून ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी निधीचे वितरण चार हप्त्यात करण्याचे निश्चित केले आहे. यातील चौथा हप्ता हा १० टक्के निधीचा असून हा निधी योजना पुढील एक वर्ष यशस्वीरित्या चालविल्यानंतर अदा करण्यात येतो.

संदर्भ क्र.२ येथील शासन निर्णयान्वये राज्यातील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची लोकवर्गणी पूर्णतः रद्द करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असून शासनाकडून वितरीत केल्या जाणाऱ्या निधीचे चार हप्ते कायम ठेवले आहे.

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी योजना एक वर्ष यशस्वीरित्या चालविल्यानंतर वितरीत करावयाच्या १० टक्के निधीची तरतूद ठेवण्यामागचा उद्देश हा केवळ योजना पूर्णत्वानंतर योजनेची सफल चाचणी व्हावी, योजनेचे एक वर्ष कंत्राटदारामार्फत संनियंत्रण व्हावे असा आहे. तथापि, साध्या

विहिरींच्या कामासाठी चाचणी कालावधीची आवश्यकता नसल्याने केवळ साध्या विहिरींच्या कामाकरीता निधी वितरणाचा शेवटचा चौथा हप्ता रद्द करून विहिरींच्या कामाकरीता सुधारीत निधी वितरण प्रणाली लागू करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक :

प्रस्तावनेत नमुद केलेली वस्तुस्थिती व कारणमिमांसा विचारात घेवून ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांतर्गत साध्या विहिरींच्या कामाकरीता निधी वितरणाचे टप्पे खालीलप्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहेत :-

- १) निधीचा पहिला हप्ता - ३० टक्के
- २) निधीचा दुसरा हप्ता - ३० टक्के
- ३) निधीचा तिसरा (अंतिम) हप्ता - ४० टक्के.

उपरोक्त प्रमाणे निधी वितरणाचे टप्पे हे केवळ साध्या विहिरींच्या कामाकरीताच लागू राहतील. उर्वरित सर्व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी निधी वितरणाचे हप्ते हे दिनांक १७ मार्च, २०१० व दिनांक ९ जुलै, २०१४ रोजीच्या शासन निर्णयामध्ये नमुद केल्याप्रमाणे राहतील. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी लागू असलेल्या इतर अटी व शर्ती साध्या विहिरींच्या कामासाठीही लागू राहतील.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक 201411261551429628 असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

SAVRIKAR
AJAY
KISHANRAO

Digitally signed by SAVRIKAR
AJAY KISHANRAO
DN: CN = SAVRIKAR AJAY
KISHANRAO, C = IN, S =
Maharashtra, O = WATER SUPPLY
AND SANITATION DEPARTMENT,
OU = WATER SUPPLY AND
SANITATION, CID = 917821
Date: 2014.11.28 12:01:37 +05'30'

(अजय सावरीकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई- ४०० ००३२
२. मा.उपमुख्यमंत्री महोदयांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

पृष्ठ ३ पैकी २

३. मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई
४. मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
५. मा.मंत्री (सर्व), यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
६. मा.राज्यमंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
७. मा.राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
८. सर्व सन्माननीय विधिमंडळ सदस्य, विधानभवन, मुंबई-४०० ०२९.
९. सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२.
- १०.सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
- ११.विभागीय आयुक्त (सर्व),
- १२.संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
- १३.मुख्य कार्यकारी अधिकारी (सर्व), जिल्हा परिषद.
- १४.संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, पुणे.
- १५.संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई.
- १६.महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखा परीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता)
- १७.महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, तागपूर (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
- १८.मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
- १९.अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
- २०.कार्यकारी अभियंता (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
- २१.मंत्रालयीन इतर सर्व विभाग व त्यांच्या अधिनस्त असलेली सर्व कार्यालये
- २२.पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने.
- २३.निवडनस्ती, कार्यासन पापु-०७.

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या निविदा
स्विकृतीच्या अधिकारांबाबत

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापाधो-१११५/प्र.क्र. २२/पापु-०७

७ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत,

मंत्रालय, मुंबई-४००००१

तारीख: १६ फेब्रुवारी, २०१५

वाचा :

१) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र. २२/पापु-०७, दिनांक ९ जुलै, २०१४

२) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रामविकास व जलसंधारण विभाग, झेडपीए-२०१२/प्र.क्र. ६८०/वित्त-०९, दिनांक ३१ जानेवारी, २०१३

शासन परिपत्रक :

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी तांत्रिक मान्यता, प्रशासकीय मान्यता, अंमलबजावणी, त्रयस्थ तांत्रिक परिक्षण व देखभाल दुरुस्तीबाबत सुधारित मार्गदर्शक सुचना पारित करण्यात आलेल्या आहेत. या शासन निर्णयामुळे ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या प्रशासकीय मान्यतेचे तसेच अंमलबजावणीचे काही प्रमाणातील अधिकार जिल्हा परिषद स्तरावर बहाल करण्यात आलेले आहेत.

संदर्भाधीन क्रमांक २ येथील शासन निर्णयान्वये ग्रामविकास व जलसंधारण विभागाकडील जिल्हा परिषदा व पंचायत समित्यांमधील बांधकामे/विकास योजना यांच्याशी संबंधीत निविदा (कंत्राट) स्विकारण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात आलेले आहेत. तथापि, पाणी पुरवठा विभागाशी संबंधीत असलेल्या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील सुधारित मार्गदर्शक सुचनांच्या शासन निर्णयात ग्रामीण नळ पाणी पुरवठा योजनांच्या अंदाजपत्रकीय दराने प्राप्त झालेल्या निविदा स्विकृत करण्याविषयी कोणताही उल्लेख नसल्याने याबाबत सुस्पष्ट निर्देश मिळण्याची विनंती अनेक मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी शासनास केली आहे.

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या जिल्हा वार्षिक कृती आराखड्याच्या आर्थिक व भौतिक प्रगतीचे संनियंत्रण करणे ही पूर्णतः जबाबदारी जिल्हा परिषदांवर सोपविण्यात आली आहे. तसेच रु. ७.५० कोटी पर्यंतच्या ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांना प्रशासकीय मंजूरी देण्याचे व अंमलबजावणी करण्याचे अधिकार जिल्हा परिषदेस देण्यात आलेले आहेत.

संदर्भाधीन क्रमांक १ येथील शासन निर्णयान्वये ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या तांत्रिक मान्यता, प्रशासकीय मान्यता, अंमलबजावणी, त्रयस्थ तांत्रिक परिक्षण व देखभाल दुरुस्तीबाबत मोठ्या प्रमाणावर

रोट्टा/एच-२००३[१०००-२-१५]-१

बदल केलेले असल्याने ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या निविदा स्विकृती प्रक्रियेत सुसुत्रता आणण्यासाठी ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या निविदा स्विकृतीचे अधिकार खालील प्रमाणे संबंधीत प्राधिकारी/प्राधिकरण यांना प्रदान करण्यात येत आहेत.

अ.क्र.	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेचा प्रकार	ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या निविदा स्विकृतीचे अधिकार (अंदाजपत्रकीय दराने प्राप्त होणाऱ्या निविदासाठी)		
		ग्रामसभा	मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद	निविदा समिती, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
१	स्वतंत्र ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	रु. ५०.०० लक्ष पर्यंत	रु. ५०.०० लक्ष ते रु. ७.५० कोटी पर्यंत	रु. ७.५० कोटीहून अधिक
२	प्रादेशिक ग्रामीण पाणी पुरवठा योजना	--	रु. ७.५० कोटी पर्यंत	रु. ७.५० कोटीहून अधिक

अंदाजपत्रकीय दरापेक्षा अधिक रकमेच्या निविदा प्राप्त झाल्यास अशा निविदा स्विकृतीसाठी शासनाची पूर्व मान्यता घेणे आवश्यक राहिल. महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणामार्फत राबविण्यात येणाऱ्या योजनांच्या निविदा स्विकृतीसाठी महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरणाची यापूर्वीची कार्यपद्धती पुढेही सुरु राहिल.

ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यक्रमांतर्गत मंजूर झालेल्या सर्व ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी सदर परिपत्रक लागू राहिल. तथापि, ज्या योजनांची निविदा स्विकृती शासन परिपत्रका पूर्वीच झालेली असेल अशा योजनांसाठी या परिपत्रकातील तरतूदी लागू राहणार नाहीत.

सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आले असून त्याचा संकेतांक 201502131732376628 असा आहे. हे परिपत्रक डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

Jirgale
Sarita D

Digitally signed by Jirgale Sarita D
DN: CN = Jirgale Sarita D, C = IN,
S = Maharashtra, O = Govt. of
Maharashtra, OU = Water Supply
and Sanitation Department
Date: 2015.02.16 16:50:49 +05'30'

(सरिता जिरगाळे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

पृष्ठ ३ पैकी २

२. मा.मंत्री, पाणी पुरवठा व स्वच्छता यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. सर्व सन्माननीय विधिमंडळ सदस्य, विधानभवन, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
८. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
९. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१०. संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१२. संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, पुणे.
१३. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई.
१४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
१६. मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१७. अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१८. कार्यकारी अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१९. कार्यकारी अभियंता (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
२०. मंत्रालयीन इतर सर्व विभाग व त्यांच्या अधिनस्त असलेली सर्व कार्यालये.
२१. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने.
२२. निवडनस्ती, कार्यासन पापु-०७.

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत
जिल्हा परिषदा आणि ग्रामीण पाणी पुरवठा व
स्वच्छता समित्यांना प्रशासकीय खर्चासाठी
अनुज्ञेय असलेल्या निधीबाबत सुधारित निर्देश

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११११/प्र.क्र.१३४/पापु-०७

सातवा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय प्रशासकीय इमारत

मंत्रालय, मुंबई ४०० ००१

तारीख: २० फेब्रुवारी, २०१५.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१००२/प्र.क्र.५३२/पापु-०७, दिनांक २३ मार्च, २००२.
- २) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापापु-१००५/प्र.क्र.१३/पापु-०७, दिनांक १८ फेब्रुवारी, २००५.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.११५/पापु-०७, दिनांक ०९ सप्टेंबर, २००९.

प्रस्तावना :-

ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणी करिता तांत्रिक सेवा पुरवठादारांची नियुक्ती करण्यात येत होती. तांत्रिक सेवा पुरवठादारांना त्यांच्या सेवेसाठी प्राकलणे व आराखड्याप्रमाणे (Plan and Estimates) मंजूर प्रकल्प खर्च किंवा योजनेवर अंतिम रित्या झालेल्या कामावरील प्रत्यक्ष एकूण खर्च यापैकी जी रक्कम कमी असेल त्या खर्चाच्या २ टक्के पर्यंत प्राकलणे व आराखडे शुल्क आणि ५ टक्के पर्यंत प्रकल्प व्यवस्थापन व तांत्रिक सल्ला शुल्क देण्यात येत होते. त्यानंतर संदर्भाधीन शासन निर्णय क्रमांक ३ नुसार ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी तांत्रिक सेवा पुरवठादारांऐवजी कंत्राटी अभियंत्यांची नियुक्ती करण्याच्या सूचना देण्यात आल्या आहेत. या कंत्राटी अभियंत्यांचे मानधन व भत्ते यांचा खर्च जिल्हा परिषदांकडे जमा झालेल्या २ टक्के आणि ५ टक्के निधीतून करण्यात येतो. या खर्चाव्यतिरिक्त शिल्लक राहणा-या निधीतून करावयाच्या खर्चासाठी शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक आहे. तथापि, ब-याच जिल्ह्यांमध्ये कंत्राटी अभियंत्यांची नियुक्ती करण्याची आवश्यकता नसल्याने हा निधी मोठ्या प्रमाणात अखर्चित राहतो, तसेच ज्या जिल्हा परिषदांनी कंत्राटी अभियंत्यांच्या नियुक्त्या केलेल्या आहेत अशा जिल्हा परिषदांमध्ये कंत्राटी अभियंत्यांच्या वेतन व भत्त्यावर खर्च होऊन देखील २ टक्के व ५ टक्के निधीमधून मोठ्या प्रमाणावर रकमा शिल्लक राहतात.

जिल्हा परिषदेकडील ग्रामीण पाणी पुरवठ्याच्या कामांसाठी तांत्रिक सेवा पुरवठादारांच्या सेवा खंडित केलेल्या असल्यामुळे ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनेची अंदाजपत्रके तयार करण्यासाठी तसेच योजनेच्या देखरेखीसाठी स्वतंत्रपणे निधीची तरतूद करण्याची आवश्यकता नाही. त्यामुळे ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांसाठी केवळ प्रशासकीय खर्च अनुज्ञेय करून त्याची मर्यादा किती असावी तसेच या रकमेचा खर्च कोणकोणत्या बाबींसाठी अनुज्ञेय करावा याबाबत सुधारित मार्गदर्शक सूचना पारित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

प्रस्तावनेत नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेवून, जिल्हा परिषदेकडील ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची प्राकलणे व आराखडे तयार करण्यासाठी असलेल्या २ टक्के निधीची, योजनेच्या प्रकल्प व्यवस्थापन व तांत्रिक सल्ल्यासाठी असलेल्या ५ टक्के निधीची व प्रशासकीय खर्चासाठी असलेल्या २ टक्के निधीची तरतूद या शासन निर्णयान्वये रद्द करण्यात येत आहे. या बाबींद्वारे जिल्हा परिषदांकडे शिल्लक असलेला संपूर्ण निधी हा राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी वापरण्यात यावा. शिल्लक असलेल्या निधीचा खर्च अन्य कोणत्याही बाबींसाठी अनुज्ञेय राहणार नाही.

०२. या शासन निर्णयाच्या दिनांकापासून पुढे जिल्हा परिषदेकडील ग्रामीण पाणीपुरवठा योजनांसाठी एकूण प्रत्यक्ष कामाच्या खर्चाच्या रकमेच्या अधिकतम ४ टक्के मर्यादेपर्यंतचा खर्च प्रशासकीय कामासाठी अनुज्ञेय ठेवण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे.

०३. चालू आर्थिक वर्षाकरीता (सन २०१४-२०१५ करीता) प्रथम ४ टक्के प्रशासकीय निधी राखून ठेवण्यात यावा. हा ४ टक्के प्रशासकीय निधी राखून ठेवल्यानंतर उर्वरित रक्कम राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी वापरण्यात यावा. चालू आर्थिक वर्षाच्या लगतपूर्वीच्या वर्षापर्यंत (सन २०१३-२०१४ पर्यंत) शिल्लक असलेला संपूर्ण निधी ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या अंमलबजावणीसाठी वापरण्यात यावा. पुढील आर्थिक वर्षापासून (सन २०१५-२०१६ पासून) २ टक्के, ५ टक्के व २ टक्के अशी एकूण ९ टक्केची तरतूद रद्द करून प्रशासकीय खर्चासाठी केवळ ४ टक्के निधी राखून ठेवण्यात यावा. या ४ टक्के प्रशासकीय निधीसाठी राष्ट्रीयकृत बँकेत स्वतंत्र खाते उघडण्यात यावे.

०४. वार्षिक कृती आराखडा तयार करताना मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांनी सदर प्रशासकीय खर्चाच्या रकमेची आवश्यकतेप्रमाणे गणना करून त्याची तरतूद करावी.

०५. ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीच्या स्तरावर आवश्यक असणारा प्रशासकीय खर्च हा या ४% प्रशासकीय खर्चाच्या तरतुदीमधूनच भागविण्यात यावा. ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीच्या स्तरावर होणाऱ्या प्रशासकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात यावी.

०६. परिच्छेद क्रमांक ०४ मध्ये नमूद केल्यानुसार जिल्हा परिषदेकडे उपलब्ध होणाऱ्या प्रशासकीय निधीचा विनियोग पुढीलप्रमाणे करण्यात यावा:-

- (१) ग्राम पाणी पुरवठा व स्वच्छता समितीमार्फत होणाऱ्या पाणी पुरवठा योजनांच्या प्रशासकीय खर्चाची प्रतिपूर्ती करणे.
- (२) कंत्राटी अभियंत्यांचे मानधन, प्रवास भत्ते व भ्रमणध्वनी भत्ते या बाबींवर खर्च करणे.
- (३) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमांतर्गत जिल्हा स्तरावर व उप विभाग स्तरावर कार्यरत असलेल्या कंत्राटी डाटा एंट्री ऑपरेटर यांचे मानधन अदा करणे.
- (४) जिल्हा स्तरावरील ग्राम पाणी पुरवठा विभाग/उप विभाग याकरिता नियमित वाहन उपलब्ध नसल्यास भाडेत्वावर वाहन उपलब्ध करून घेणे. (प्रतिमाह रु.४०,०००/- मर्यादेपर्यंत)
- (५) पाणी पुरवठा योजनेच्या सर्वेक्षणासाठी आवश्यक साधन सामुग्री/ मनुष्यबळ उपलब्ध करून घेणे.
- (६) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या त्रयस्थ तांत्रिक परीक्षणाचा खर्च करणे.
- (७) पाणी पुरवठा योजनेची प्राकलने व आराखडे तयार करण्यासाठी आवश्यक असलेली स्टेशनरी, टंकलेखन, बायडिंग व झेरॉक्स इ. बाबींवर खर्च करणे.
- (८) ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांचे सनदी लेखापालाकडून (CA) लेखापरीक्षण करणे- ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांची सनदी लेखापालाकडून (CA) लेखापरीक्षण करून घेण्याची जबाबदारी जिल्हा परिषदांची राहिल.
- (९) ग्रामीण पाणी पुरवठा कार्यालयाच्या इंटरनेट व दूरध्वनी सुविधेची बिले अदा करणे.
- (१०) जिल्हा परिषदेच्या ग्रामीण पाणी पुरवठा विभागासाठी संगणक व प्रिंटर उपलब्ध करून घेणे; मुख्य कार्यकारी अधिकारी/ कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, जिल्हा परिषद यांना पाणी पुरवठा योजनेच्या कामाकरिता शासनाच्या विहित पद्धतीनुसार लॅपटॉप उपलब्ध करून घेणे.

उपरोक्त बाबींव्यतिरिक्त अन्य बाबींवर खर्च करण्यासाठी शासनाची मान्यता घेणे आवश्यक आहे.

०७. सदर तरतूद फक्त राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमासाठी खर्च होईल, याची खात्री करण्याची जबाबदारी मुख्य कार्यकारी अधिकारी आणि कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषदा यांची राहिल.

०८. प्रस्तुत शासन निर्णय हा नियोजन विभागाच्या मान्यतेने व वित्त विभागाच्या अनौ.सं.क्र.६७४/व्यय-०३, दि.१३ नोव्हेंबर, २०१४ अन्वये प्राप्त अभिप्रायास अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

०९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक 201502201209495628 असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

**SAVRIKAR
AJAY
KISHANRAO**

Digitally signed by SAVRIKAR
AJAY KISHANRAO
DN: CN = SAVRIKAR AJAY
KISHANRAO, C = IN, S =
Maharashtra, O = WATER
SUPPLY AND SANITATION
DEPARTMENT, OU = WATER
SUPPLY AND SANITATION, CID -
917821
Date: 2015.02.20 14:03:46 +05'30'

(अजय सावरीकर)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल, महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव, राजभवन, मुंबई.
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा.विधीमंडळ सदस्य (सर्व), विधानभवन, मुंबई.
५. अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
६. प्रधान सचिव, पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग यांचे स्वीय सहाय्यक, मंत्रालय, मुंबई.
७. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
८. विभागीय आयुक्त (सर्व),
९. संचालक, भुजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
१०. जिल्हाधिकारी (सर्व),
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषदा (सर्व),

पृष्ठ ५ पैकी ४

१२. संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, पुणे.
१३. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय्य संस्था, बेलापुर, नवी मुंबई.
१४. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता),
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता),
१८. मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण
१९. अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण/भारत निर्माण कक्ष
२०. कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषदा (सर्व),
२१. मंत्रालयीन सर्व विभाग व त्यांच्या अधिपत्याखालील सर्व क्षेत्रीय कार्यालये
२२. पाणी पुरवठा विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी/सर्व कार्यासने
२३. निवड नस्ती (कार्यासन पापु-०७)

उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद व कार्यालयीन अधीक्षक, जलस्वराज्य या पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या निश्चित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र. ७७/पापु-०७

७ वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकुल,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई-४०० ००१
तारीख: ०२ मार्च, २०१५.

वाचा :-

- १) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४(अ)/पापु-०७, दिनांक १७ मार्च, २०१०.
- २) शासन परिपत्रक क्रमांक: स्वभामि-२०१४/प्र.क्र.२७/पापु-०८, दिनांक ०७ नोव्हेंबर, २०१४.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: जस्वप्र-१२१३/प्र.क्र.२००/पापु-११, दिनांक ०४ जानेवारी, २०१४.

प्रस्तावना :-

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागामार्फत पाणी पुरवठा क्षेत्राच्या सबलीकरणासाठी केंद्र शासन पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम तर स्वच्छता क्षेत्राच्या यशस्वीतेसाठी केंद्र शासन पुरस्कृत स्वच्छ भारत अभियान राबविण्यात येत आहे. जागतिक बँक अर्थसहाय्यीत जलस्वराज्य टप्पा-२ कार्यक्रमाची अंमलबजावणी देखील विभागामार्फत सुरु करण्यात आलेली आहे. पाणी पुरवठा विभागाच्या या तिन्ही महत्वाच्या कार्यक्रमांची अंमलबजावणी जिल्हा परिषदेमार्फत केली जाते. यासाठी जिल्हा परिषदेअंतर्गत उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत) तसेच कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद हे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्या नियंत्रणाखाली कार्यरत आहेत. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम, स्वच्छ भारत मिशन व जलस्वराज्य-२ अभियान या कार्यक्रमांचा विचार करून उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) हे पद नव्याने निर्माण करण्यात आलेले आहे. या पदाचे पहिल्या सहा वर्षाकरीताचे वेतन जलस्वराज्य टप्पा-२ अभियानांतर्गत प्राप्त होणाऱ्या निधीमधून अदा केले जाणार आहे. हे पद निर्माण करतांना उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (ग्रामपंचायत) यांच्याकडील पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्राचा भार कमी करण्याचा उद्देश आहे.

उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांच्या कामकाजात पाणी पुरवठा व स्वच्छता बाबींकरिता सुसूत्रता आणणे गरजेचे

रोटा/एच-१२२२[१, ०००-३-२०१५]-१

झाले आहे. भविष्यात या दोन्ही पदांमध्ये आपआपसात गैरसमज वा वाद होणे टाळण्यासाठी व त्यांच्या वादाचा अनिष्ट परिणाम ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छता कार्यक्रमाच्या प्रगतीवर होण्याचे टाळण्यासाठी या दोन्ही पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या सुधारित करणे आवश्यक झाले आहे. या व्यतिरिक्त राज्यभरात जलस्वराज्य टप्पा-२ या कार्यक्रमाची अंमलबजावणी सुरु झाली आहे. सदर कार्यक्रम महाराष्ट्र राज्यात पथदर्शी कार्यक्रम म्हणून राबविण्यात येत आहे. या कार्यक्रमाचा कालावधी केंद्र शासनामार्फत सहा वर्षाकरीता निश्चित करण्यात आलेला असल्याने या कार्यक्रमाचे जिल्हा स्तरावरील कामकाज हाताळण्यासाठी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांच्या नियंत्रणाखाली जलस्वराज्य कक्षाकरीता कार्यालयीन अधीक्षक हे पद देखील निर्माण करण्यात आले आहे.

राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम, स्वच्छ भारत अभियान व जलस्वराज्य टप्पा-२ या कार्यक्रमांच्या अधिक प्रभावी अंमलबजावणीसाठी व यशस्वीतेसाठी (१) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद, (२) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद आणि (३) जिल्हा कार्यालयीन अधीक्षक, जलस्वराज्य टप्पा-२, या तिन्ही पदांची कर्तव्ये, भूमिका व जबाबदाऱ्या स्वतंत्र करून त्यामध्ये एकसुत्रता आणण्यासाठी या तिन्ही पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

प्रस्तावनेत नमूद केलेली वस्तुस्थिती विचारात घेऊन स्वच्छ भारत मिशन, राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य टप्पा-२ या कार्यक्रमांच्या अंमलबजावणीसाठी (१) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद, (२) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद आणि (३) कार्यालयीन अधीक्षक, जलस्वराज्य टप्पा-२, या तिन्ही पदांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या खालील प्रमाणे निश्चित करण्यात येत आहेत:-

उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद हे पद प्रशासकीय स्वरूपाचे पद असल्याने त्यांच्यावर सर्व प्रशासकीय व आर्थिक बाबींची जबाबदारी सोपविण्यात येत आहे.

कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद हे पद तांत्रिक स्वरूपाचे असल्याने त्यांच्यावर सर्व तांत्रिक स्वरूपाची जबाबदारी सोपविण्यात येत आहे.

उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद, कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद व कार्यालयीन अधीक्षक, जलस्वराज्य टप्पा-२ यांची कार्यक्रमनिहाय सर्वसाधारण कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या पुढीलप्रमाणे राहतील.

(१) स्वच्छ भारत मिशन

(१) (अ) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

पृष्ठ ८ पैकी २

१. स्वच्छ भारत मिशन व संत गाडगेबाबा अभियान या कार्यक्रमाची अंमलबजावणी करणे.
२. स्वच्छ भारत मिशनमध्ये प्रकल्प अंमलबजावणी आराखडा व वार्षिक अंमलबजावणी आराखडा तयार करणे.
३. जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन कक्ष, गट संसाधन केंद्र, जलस्वराज्य टप्पा-२ यामधील सर्व कर्मचाऱ्यांच्या कामाचे संनियंत्रण, उद्दिष्टपूर्ती, कर्मचाऱ्यांचे मानधन, रजा, पुनर्नियुक्ती, भरती इतर प्रशासकीय बाबींचे संनियंत्रण करणे.
४. स्वच्छ भारत मिशनमध्ये माहिती, शिक्षण, संवाद आराखडा व क्षमताबांधणी आराखडा, समुदाय संचलित हागणदारी मुक्त गाव कृती आराखडा तयार करणे.
५. पाणी गुणवत्ता संनियंत्रण व सर्वेक्षण कार्यक्रमाच्या अंमलबजावणीमध्ये स्वच्छता सर्वेक्षण, पाण्याचे जैविक व रासायनिक तपासण्या केलेल्या सर्वेक्षणाचे ऑनलाईन रिपोर्टिंग करणे.
६. स्वच्छ भारत मिशनच्या सर्व धारिका मंजूरीसाठी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांचेकडून मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे जातील.
७. तांत्रिक मान्यता आवश्यक असलेल्या सर्व धारिका कार्यकारी अभियंता यांचेकडून उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांचेमार्फत मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांचेकडे जातील.
८. स्वच्छ भारत मिशन व संत गाडगेबाबा ग्रामस्वच्छता अभियानाचे लेखापरिक्षण व शक्यता पूर्तता करणे.
९. उपरोक्त कामांव्यतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद आणि शासनामार्फत दिलेली सर्व कामे पार पाडणे.

(१) (ब) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

१. स्वच्छ भारत मिशनमधील तांत्रिक बाबी उदाहरणार्थ सार्वजनिक शौचालय, घनकचरा व सांडपाणी व्यवस्थापन व इतर कामांचे क्षेत्र सर्वेक्षण करून त्यांचे अंदाजपत्रक तयार करणे, त्या अंदाजपत्रकास तांत्रिक मंजूरी देणे.
२. स्वच्छ भारत मिशनमधील सर्व कामांचे लाईन ले-आऊट तयार करणे.
३. स्वच्छ भारत मिशनमधील सर्व कामांच्या गुणवत्तेचे पर्यवेक्षण करणे.
४. स्वच्छ भारत मिशनमधील सर्व कामांची मोजमापे घेवून मुल्यांकन (MB) करून अंतिम बील तयार करणे.

५. घनकचरा व सांडपाणी व्यवस्थापन आणि सार्वजनिक शौचालयाची कामे पूर्ण झाल्यानंतर आर. ए. बील तयार करून गट विकास अधिकारी यांच्याकडे मंजूरीसाठी सादर करण्याकरीता उप अभियंता यांना सहकार्य करणे.
६. शासन, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अथवा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांनी सोपविलेली सर्व कामे पार पाडणे.

(२) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य प्रकल्प टप्पा-२

(२) (अ) उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

१. पाणी पुरवठा योजनांची प्रसिध्दी, प्रचार, जनजागृती, विविध टप्प्यांवरील प्रशिक्षणे आयोजित करणे, पाणी पुरवठा योजनांची अंमलबजावणी करणे.
२. पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांची राहिल. पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी प्रचार, प्रसिध्दी व क्षमता बांधणी याचे संनियंत्रण करणे.
३. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) हे तांत्रिक बाबींकरिता कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांचे सहकार्य घेतील.
४. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य टप्पा-२ मधील योजनांचा प्रकल्प अंमलबजावणी आराखडा व वार्षिक अंमलबजावणी आराखडा कार्यकारी अभियंता यांच्या सहकार्याने तयार करण्याची जबाबदारी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांची राहिल. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाचा प्रकल्प अंमलबजावणी आराखडा व वार्षिक अंमलबजावणी आराखडा कार्यकारी अभियंता हे उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांच्यामार्फत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना सादर करतील.
५. पाणी पुरवठा योजनांबाबत येणाऱ्या सर्व प्रकारच्या तक्रारींची चौकशी करणे व त्यावर उचित कार्यवाही करणे. तक्रारींमधील तांत्रिक बाबींसाठी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) हे कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांचे सहकार्य घेतील.
६. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रमाशी व जलस्वराज्य टप्पा-२ कार्यक्रमाशी संबंधित सर्व शासकीय पत्रांवर व विधीमंडळाशी संबंधित कामकाजावर कार्यवाही करण्याची जबाबदारी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांची राहिल. यासाठी कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग यांचे आवश्यकतेप्रमाणे सहकार्य उप

पृष्ठ ८ पैकी ४

मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) घेतील. शासनाकडून प्राप्त झालेल्या सर्व पत्रांवर मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांच्या स्वाक्षरीनेच अभिप्राय पाठविणे/उत्तर देणे बंधनकारक आहे.

७. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या प्रशासकीय मंजूरीचे सर्व प्रस्ताव उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांच्यामार्फत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद यांना सादर केले जातील.
८. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम, जलस्वराज्य टप्पा-२ कार्यक्रम व इतर पाणी पुरवठ्याच्या कार्यक्रमांतर्गत योजनेतील गाव निवड करण्याची जबाबदारी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांची राहिल. ते आवश्यकतेप्रमाणे कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग यांचे सहकार्य घेतील.
९. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य टप्पा-२ कार्यक्रमातील सर्व प्रशासकीय व आर्थिक बाबींचे संनियंत्रण करणे.
१०. सर्व प्रकारच्या पाणी पुरवठा योजनांचे लेखा परिक्षण करून घेणे, लेखा विषयक आक्षेपांवर कार्यवाही करणे, लेखा अधिकारी यांचेमार्फत शक्यतेत शक्यतेत करणे, याची सर्वस्वी जबाबदारी उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) यांची राहिल. यातील तांत्रिक बाबींसाठी कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांचे आवश्यकतेप्रमाणे सहकार्य उप मुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता) हे घेतील.
११. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य टप्पा -२ कार्यक्रमातील सर्व कंत्राटी कर्मचाऱ्यांचे संनियंत्रण करणे व प्रशासकीय बाबी तपासणे.
१२. पाणी पुरवठ्याशी संबंधित सर्व माहिती अधिकार अर्जांवर कार्यवाही करणे.
१३. पाणी पुरवठा योजनांशी संबंधित सर्व न्यायालयीन प्रकरणे हाताळणे.
१४. उपरोक्त कामांव्यतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद आणि शासनामार्फत दिलेली सर्व कामे पार पाडणे.

(२) (ब) कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

१. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम व जलस्वराज्य टप्पा-२ या कार्यक्रमांतर्गत प्रकल्प अंमलबजावणी आराखडा व वार्षिक अंमलबजावणी आराखडा तयार करण्यास उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांना सहकार्य करणे.

२. पाणी पुरवठा योजनांचे क्षेत्र सर्वेक्षण करणे, योजनांचे अंदाजपत्रक तयार करणे व त्यास तांत्रिक मंजूरी देणे.
३. कृती आराखड्यासाठी तांत्रिक माहितीचे संकलन करणे.
४. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांना तांत्रिक बाबींमध्ये सर्वतोपरी सहकार्य करणे.
५. पाणी पुरवठा योजनांची निविदा प्रक्रिया राबविणे.
६. सर्व पाणी पुरवठा योजनांचे लाईन लेआऊट तयार करणे, योजनांमधील कामांची गुणवत्ता तपासणी, कामांचे पर्यवेक्षण करणे, योजनांची कामे विहित कालमर्यादेत पूर्ण होण्यासाठी सहकार्य करणे, झालेल्या कामांचे मोजमाप करून मुल्यांकन करणे (MB Recording).
७. पाणी पुरवठा योजनांकरीता विविध टप्प्यांवर द्यावयाची देयके, मुल्यांकन दाखले तसेच आर.ए. बील तयार करून उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांचेमार्फत मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, यांना सादर करणे.
८. पाणी पुरवठा योजनांविषयी प्राप्त तक्रारींमध्ये उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांना तांत्रिक सहाय करणे.
९. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांशी संबंधित सर्व तांत्रिक बाबींचे संनियंत्रण करणे.
१०. ग्रामीण पाणी पुरवठा योजनांच्या देखभाल दुरुस्तीसाठी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांना सहकार्य करणे.
११. जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन कक्षास सहकार्य करणे.
१२. शासन, मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, अथवा उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांनी सोपविलेली सर्व कामे पार पाडणे.

(३) कार्यालय अधिक्षक, जलस्वराज्य टप्पा-२ यांची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

१. कार्यालयीन अधिक्षक हे पद ग्रामीण पाणी पुरवठा व स्वच्छतेच्या सर्व कार्यक्रमांसाठी कार्यरत राहिल.
२. राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम, स्वच्छ भारत मिशन व जलस्वराज्य टप्पा-२ मधील जिल्हा स्तरावरील सर्व कंत्राटी कर्मचाऱ्यांची भरती प्रक्रिया, त्यांच्या प्रशासकीय बाबी, त्यांची पुनर्नियुक्ती या सर्व बाबी उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता यांच्या संनियंत्रणाखाली पार पाडणे.

३. पाणी पुरवठ्याशी व स्वच्छतेशी संबंधीत सर्व योजनांचे रिपोर्टिंग व माहिती संकलित करणे.
४. माहिती अधिकाराविषयक बाबी हाताळणे.
५. कार्यालयाशी संबंधीत बैठकांचे नियोजन करणे, कार्यालयीन सुव्यवस्था राखणे, कार्यालयीन रजिस्टर व धारिका अद्ययावत व सुस्थितीत ठेवणे.
६. कार्यालयाशी संबंधीत सर्व आस्थापना विषयक बाबी पाहणे, सर्व पत्रव्यवहार करणे.
७. सर्व कंत्राटी कर्मचाऱ्यांच्या आस्थापनाविषयक नोंदी ठेवणे.
८. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांना सहकार्य करणे.
९. जिल्हा स्तरावर आयोजित होणाऱ्या बैठकांसाठी समन्वयक म्हणून काम पाहणे.
१०. डी.डब्ल्यु. एस. एम., टी.एस.सी., जलस्वराज्य -२ मधील कर्मचाऱ्यांच्या कामकाजावर नियंत्रण ठेवणे तसेच त्यांच्याकडून जॉबचार्ट प्रमाणे काम करून घेणे.
११. जिल्हा स्तरावरून सभांची माहिती संकलित करणे, सभांची इतिवृत्त तयार करणे.
१२. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी, पाणी व स्वच्छता व कार्यकारी अभियंता, ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद यांनी वेळोवेळी सोपविलेल्या जबाबदाऱ्या व सुचनांनुसार कार्यवाही करणे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक 201503021429117928 असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

SAVRIKAR
AJAY
KISHANRAO

Digitally signed by SAVRIKAR AJAY
KISHANRAO
DN: CN = SAVRIKAR AJAY KISHANRAO,
C = IN, S = Maharashtra, O = WATER
SUPPLY AND SANITATION
DEPARTMENT, OU = WATER SUPPLY
AND SANITATION, CID = 917821
Date: 2015.03.02 14:48:48 +05'30'

(अजय सावरीकर)

उपसचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२. मा.मंत्री (पाणी पुरवठा व स्वच्छता) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.

पृष्ठ ८ पैकी ७

३. मा.मंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री (सर्व) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
५. सर्व सन्माननीय विधिमंडळ सदस्य, विधानभवन, मुंबई.
६. मा.मुख्य सचिव यांचे उपसचिव, मंत्रालय, मुंबई.
७. सर्व अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधान सचिव/ सचिव, मंत्रालयीन विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
८. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, मुंबई.
९. विभागीय आयुक्त (सर्व)
१०. संचालक, भूजल सर्वेक्षण व विकास यंत्रणा, पुणे.
११. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद (सर्व)
१२. उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (पाणी व स्वच्छता), जिल्हा परिषद (सर्व)
१३. संचालक, समाज कल्याण संचालनालय, पुणे.
१४. संचालक, पाणी व स्वच्छता सहाय संस्था, बेलापूर, नवी मुंबई.
१५. महालेखापाल, महाराष्ट्र-१, मुंबई (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
१६. महालेखापाल, महाराष्ट्र-२, नागपूर (लेखा परीक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता)
१७. मुख्य अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१८. अधीक्षक अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
१९. कार्यकारी अभियंता (सर्व), महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण.
२०. कार्यकारी अभियंता (सर्व), ग्रामीण पाणी पुरवठा विभाग, जिल्हा परिषद (सर्व)
२१. मंत्रालयीन इतर सर्व विभाग व त्यांच्या अधिनस्त असलेली सर्व कार्यालये.
२२. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागातील सर्व पर्यवेक्षीय अधिकारी व कार्यासने.
२३. निवडनस्ती, कार्यासन पापु-०७.

जिल्हा परिषद, पालघर करिता जिल्हा पाणी
पुरवठा व स्वच्छता मिशन (DWSM) कक्ष
स्थापन करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११५/प्र.क्र.२३/पापु-०७
सातवा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय इमारत संकुल,
लोकमान्य टिळक मार्ग, मुंबई- ४०० ००१
तारीख: ०३ मार्च, २०१५.

वाचा :

- १) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण-२०१२/प्र.क्र.७२/पापु-०७, दिनांक ०१ नोव्हेंबर, २०११
- २) मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद, पालघर यांचे पत्र क्रमांक: जिपपा/ आस्था/ वशि/स्टेनो/ २०१४, दिनांक २४ सप्टेंबर, २०१४.
- ३) शासन अधिसूचना, महसूल व वन विभाग क्रमांक: प्राफेब-११०८/प्र.क्र.१६७/ठाणे/म-१०, दिनांक ३१ जुलै, २०१४.
- ४) शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापाधो-१११०/प्र.क्र.१७५(ब)/ पापु-०७, दिनांक १५ जुलै, २०११.
- ५) शासन परिपत्रक क्रमांक: ग्रापाधो-११११/प्र.क्र.१७५/पापु-०७, दिनांक ०४ नोव्हेंबर, २०११.
- ६) शासन परिपत्रक क्रमांक: संकीर्ण-१०१३/प्र.क्र.१५८/पापु-०७, दिनांक २६ नोव्हेंबर, २०१३.
- ७) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११२/प्र.क्र.३४/पापु-०७, दिनांक ०८ मे, २०१२.
- ८) शासन परिपत्रक क्रमांक: स्वभामि-२०१४/प्र.क्र.२७/पापु-०८, दिनांक ०७ नोव्हेंबर, २०१४.
- ९) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.५२/पापु-०७, दिनांक १७ ऑक्टोबर, २०१४.
- १०) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-१११४/प्र.क्र.२२/पापु-०७, दिनांक ०९ जुलै, २०१४.
- ११) शासन निर्णय क्रमांक: ग्रापाधो-११०९/प्र.क्र.१०४(अ)/पापु-०७, दिनांक १७ मार्च, २०१०.

प्रस्तावना :

संदर्भाधीन क्रमांक ०३ येथील अधिसूचने अन्वये ठाणे जिल्ह्याचे विभाजन होऊन नवीन पालघर जिल्ह्याची निर्मिती करण्यात आली आहे. नवीन पालघर जिल्ह्यात वसई, पालघर, डहाणू, तलासरी, जव्हार, वाडा, मोखाडा व विक्रमगड या आठ तालुक्यांचा समावेश करण्यात आला आहे. या जिल्ह्यामध्ये राबविण्यात येणाऱ्या पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागामधील कार्यक्रमांसाठी इतर जिल्ह्यांप्रमाणे जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन कक्ष मंजूर नसल्याने पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभागाच्या योजना राबवितांना अडचणी निर्माण होत आहेत.

केंद्र शासनाने दिनांक ०१ एप्रिल, २००९ पासून देशभरात राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम (National Rural Drinking Water Programme-NRDWP) अंमलात आणला आहे. महाराष्ट्र राज्यानेही संदर्भाधीन क्रमांक

११ येथील शासन निर्णयान्वये केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांचा स्वीकार करून राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम राज्यात राबविण्यास सुरुवात केली आहे. केंद्र शासनाच्या पेयजल व स्वच्छता मंत्रालयाच्या पत्र क्र.W-११०४२/७२/२००९- Water, दिनांक २४ ऑगस्ट, २०१० अन्वये राज्यस्तरावर, जिल्हास्तरावर तसेच गट/तालुका/मंडळ स्तरावर पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन कक्ष स्थापन करण्याचे निर्देश दिले आहेत

दि.२ ऑक्टोबर,२०१४ पासून केंद्र शासनाने देशभरात स्वच्छ भारत मिशन राबविण्यास सुरुवात केलेली आहे. राज्य शासनाने केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांचा स्वीकार करून संदर्भाधीन क्रमांक ०८ येथील शासन परिपत्रकान्वये राज्यभरात स्वच्छ भारत मिशन अभियान राबविण्यास मान्यता दिली आहे.

पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्राच्या सुधारणेसाठी केंद्र शासनाचे दोन महत्वाचे अभियान म्हणजे (१) राष्ट्रीय ग्रामीण पेयजल कार्यक्रम (NRDWP) व (२) स्वच्छ भारत मिशन (SBM) यांच्या जिल्हा स्तरावरील अंमलबजावणीकरीता राज्यातील प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन कक्ष स्थापन करण्यास तसेच जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन कक्षामध्ये सल्लागार / तज्ञांची व इतर कार्यालयीन कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्यास संदर्भाधीन क्रमांक ०४ येथील शासन परिपत्रकान्वये मान्यता देण्यात आली आहे. संदर्भाधीन क्रमांक ०१ येथील शासन निर्णयान्वये जिल्ह्यातील पाणी व स्वच्छता मिशन कक्ष (DWSM) आणि जिल्हा संपूर्ण स्वच्छता कक्ष (TSC) यांचे विलिनीकरण, संनियंत्रण व बळकटीकरण करण्यात आले आहे. सद्य:स्थितीत राज्यातील ३३ जिल्हा परिषदांमध्ये जिल्हा पाणी व स्वच्छता मिशन कक्ष संपूर्ण कार्यक्षमतेने कार्यरत आहेत. तथापि, संदर्भाधीन क्रमांक ०३ येथील महसूल व वन विभागाच्या शासन अधिसूचनेनुसार ठाणे जिल्ह्याचे विभाजन करून पालघर जिल्ह्याची निर्मिती करण्यात आलेली असल्याने पालघर जिल्ह्यासाठी देखील जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन कक्षाची स्थापना करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :

केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांनुसार राज्यातील पालघर जिल्ह्याकरिता जिल्हा पाणी पुरवठा व स्वच्छता मिशन कक्ष स्थापन करण्यास व या कक्षाकरीता खालीलप्रमाणे सल्लागार/ तज्ञांची व इतर कर्मचाऱ्यांची नियुक्ती करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. सदर पदे ही कंत्राटी पद्धतीने भरण्यात यावीत.

अ.क्र.	पदाचे नाव	किमान शैक्षणिक अर्हता	अनुभव	प्राधान्य	दरमहा मानधन	पदसंख्या
१	माहिती शिक्षण व संवाद आणि समानता तज्ञ	कोणत्याही विषयातील पदवी किमान ५०% गुणांसह व संगणकाचे MS Office चे ज्ञान आवश्यक	स्वयंसेवी संस्था अथवा शासकीय विभागांमधील पाणी पुरवठा व स्वच्छता क्षेत्रातील कामाचा जिल्हा स्तरावरील किमान २ वर्षांचा अनुभव	जलस्वराज्य अथवा तत्सम सहभागात्मक विकासाच्या कार्यक्रमांमधील जिल्हा स्तरावरील अनुभव	रु.१५,०००	०१